

Ofenziva v Italiji napreduje

KRVAVI BOJI ZA PREHODE, KI VODIJO DO RIMA

Minturno, Italija. — Velika zavezniška ofenziva, ki je začela zadnji petek na zapadnem delu italijanske fronte, divja že četrti dan z vso ljutostjo. Zavezniške armade so razpostavljene v tej bitki, kakor sledi: Od zaliva pri Minturno pri tirenianskem morju gori do Castelforte se nahajajo ameriške čete. Potem zavzemajo fronto francoske čete, nato zopet ameriške čete in zopet francoske čete, nato proti vzhodu in severu pa angleške čete. Angleži imajo nalogo pogonati sovražnika iz gorskih pozicij v okolici Cassino in priti v lirske doline ali nižavo, kjer se odpre pot do Rima. Američani in Francozi pa silijo preko reke Garigliano ter vreči sovražnika iz gorskih grebenov med lirske nižave in obrežjem ter pritisniti proti Rimu po cesti Appia, ki vodi ob obrežju proti večnemu mestu.

Boji so silno težavni, ker Nemci imajo vse hribe silovito utrjene s takozvanimi verižnimi utrdbam; da eno drugo krijejo in iz ene in druge lahko od-

bijajo napade. Kljub temu, pa so zavezniški napredovali od 6 do 7 milj v najbolj težavnem terenu. Dosedaj so zavzeli sedem mest in vasi. Cassino so Angleži, kakor omenjajo zadnja poročila obšli, in so Nemcem prerežali cesto. Casilino, kar je velika pridobitev za zavezniške. Pri San Angelo so Angleži prebili v širini dveh milj nemško Gustav linijo. Na jugu pa so Američani udrili v Santa Maria Infante in Francozi so zasedli Mounts Faito in Maio in popolnoma zasedli Castelforte. V bojih igrajo veliko vlogo letalci, tanki in pa metalci tekočega ognja. Borba za hribe in gore v Italiji bo še dolga, toda zavezniški poveljniki so sigurni, da bo končna zmaga na njihovi strani.

ZRAČNI UDARI NADALJUJEJO; BOJI V AZIJI IN DRUGOD

London, Anglija. — Zračni napadi na Nemčijo in vse nemške pozicije v Franciji, Belgiji, Holandiji, Rumuniji in drugod stalno nadaljujejo že nad mesec dni, dan za dnem in uro za uro. Angleški in ameriški letalci so razbili pri Brenerjevem prehodu med Tirolsko in Italijo železniški most. S tem je ustavljen ves promet že več dni. Zelo občutno so bila napadena mnoga industrijska mesta v zapadni Nemčiji zadnja dva dni. Posebno je zopet razdejan Kolin in druga mesta.

Iz Jugoslavije poročajo, da so partizani v soboto in nedeljo napadli nemške pozicije ob dalmatinskem obrežju v bližini Zare in da so zasedli luko Starigrad. Partizanom pomagajo zavezniški letalci, ki iz zraka bombardirajo nemške pozicije, nakar jih partizanske čete napadejo na tleh.

Iz Azije poročajo, da so Kitajci začeli napadati Japonce

ob Peiping-Hankow progi in da so Japoncem vzeli mesto Suiping. Japonci pa so na severu udrili v mesto Loyang, kjer divjajo zdaj hudi poulični boji za omenjeno mesto.

V Južnem Pacifiku Amerikanci stalno napadajo Japoncev na mnogih otočjih. V bližini Rabaula so ameriški letalci potopili zadnje dni 40 prevoznih bark Japoncem.

Ruski letalci so bombardirali v nedeljo več estonskih mest in nemških postojank na Poljskem. Zadnja poročila omenjajo, da Rusi pripravljajo veliko novo ofenzivo v Baltiku.

IZJAVA IN POZIV KATOLIČANOM! (IZ URADA ZVEZE SLOVENSKE ŽUPNIJ)

Cleveland, Ohio. — Iz SANSovega urada prihaja obvestilo, da se ima v mesecu juliju letos vršiti nekaj nov Slovenski Kongres, oziroma široka seja, ki bo izvolila nov odbor in po vsem videzu tudi dala nadaljnjemu delu SANSa drugačne smernice kot jih je dobil od prvega Slovenskega kongresa.

Spodaj podpisani slovenski župniki smo pred prvim Slovenskim Kongresom podali javen poziv na katoliški narod, naj se Kongresa udeleži in pri delu za reševanje starega kraja po najboljših močeh sodeluje. Mislili smo takrat, da je to sodelovanje lahko mogoče in brez nevarnosti, zakaj naši verski nasprotniki so kazali na zunanjo dobro voljo, v srce jim pa nismo mogli videti. Dasi so se še takrat oglašali mnogi, ki so svarili pred takim skupnim delom, smo vendar bili voljni poskusiti s skupnim delom, da bi se nam ne očitala nestrpnost in

Zato sedaj izjavljamo, da se slovenska duhovščina ne bo udeleževala SANSovega delovanja in se ne bo udeležila njegovega (Nadaljevanje na 4. strani)

POMAGALI BODO PRI INVAZIJI

Da se malo ugodijo in tem bolj pripravijo za svojo vlogo pri invaziji, letijo ti novi Mark XII Spitfires aeroplani v vsporednem razvrčenju nad Anglijo. Ali vidite na njih slepilne proge? V koničastih nosovih se nahajajo Rolls-Royce Griffon gonilni stroji. Peruti so pristrizene zaradi lažjega kretanja pri nizkem letanju.

ZUPAN LAUSCHE NOMINIRAN ZA GOVERNERJA

Cleveland, Ohio. — Slovenec Frank Lausche, župan mesta Clevelanda, je zadnji teden sijajno zmagal v primarnih volitvah demokratske stranke v državi Ohio. Demokratski volilci so ga nominirali za strankinega kandidata za državnega gubernija. Kandidiral je proti njemu pet tekmecev, ki so Martin L. Sweeney, James Huffman, Frazier Reams, Frank Dye in Walter Baertschi, katere vse je porazil župan Lausche in to s tako večino, da je dobil on sam več glasov, kakor pa vseh njegovih pet tekmecev skupaj. Volitve so zopet pokazale, da je župan Lausche zelo popularen, ne le samo v domačem mestu Clevelandu, kjer si je pridobil splošno zaupanje naroda v sled modrega in pametnega županovanja, marveč tudi po vsej državi Ohio.

Župan Lausche ima najlepši izgled za izvolitev v jeseni, to navajajo vsi vodilni listi v Ohio. Našem uglednemu slovenskemu sinu županu Lauschetu iskreno čestitamo na sijajni zmagi v primarnih volitvah.

POLJSKI PREDSEDNIK POMILOSTIL 44 DEZERTERJEV

London, Anglija. — Vladislav Raskijevič, predsednik poljske zamejne vlade je pomilostil zadnji petek 44 poljskih dezerterjev, ukrajinskih židov, ki so pobegnili iz poljske vojske. 29. aprila t. l. so bili obsojeni po dve leti zapora vsak, kar je pa zdaj predsednik vsem odpustil. Vojni minister Marjan Kikiel in vojni štab so ozlovoljeni radi te amnestije.

KONGRESNIK DIES NI VEČ KANDIDAT

Washington, D. C. — Razboriti kongresnik Martin Dies iz Texasa, ki je dosegel ustanovitveno odbora za preiskavanje protiameriških gibanj in aktivnosti, ki se je imenoval po njem, ni več kandidat za kongresnika, pravi poročilo. Za vzrok se navaja bolezen. Mnenje prevladuje, da bo z njegovim odstopom tudi zaspal njegov preiskovalni odbor.

KRIŽEM SVETA

Madrid, Španija. — Španske vladne oblasti so objavile v soboto, da je vse urejeno za zamenjavo vojnih ujetnikov med zavezniški in Nemci. Okrog 919 zavezniških ujetnikov bo zamenjenih za enako število nemških ujetnikov. Zamenjava se bo izvršila v Barceloni na Španskem.

Hamilton, Bermuda. — Na Bermudi, to je skupina otokov v Atlantiku kakih 700 milj južno-vzhodno od New Yorka, ki tvorijo angleško kolonijo, je zakonska zbornica odglasovala, da se podeli ženskam volilno pravico. Ženske na Bermudi doslej te pravice niso imele.

Washington, D. C. — Kongresna zbornica je glasovala za obnovo in enoletno podaljšanje najemninskega in posojilnega zakona z dodatkom, ki ga je dodal senat, da predsednik sam nima pravice in ne sme sklepati dogovorov z tujimi silami za povojni čas, pač pa mora za take slučaje dobiti od senata pooblastilo.

London, Anglija. — Ameriške vojaške oblasti so prepovedale ameriškim vojakom, naj ne silijo in ne posejajo londonskih restavracij, ker potem zmanjka jedil za stalne domače goste. Restavraciji dobijo le gotovo količino jestevin za stalne goste in če to pojedjo drugi, so njihovi domači gostje prikrajšani za toliko.

New York, N. Y. — Dva P-51 Mustang vojaška letala sta preletela iz Kalifornije v New York v 6 in pol urah, kar je dosedaj najvišji rekord. Povprečno sta prevozila blizu 379 milj na uro, pravi poročilo.

Alžir, Afrika. — Francoski podadmiral E. Derrien, ki je služil 43 let v francoski mornarici, je bil zadnji teden od vojaškega sodišča v Alžiru obsojen v dosmrtno ječo, ker je predal del francoskega brodogradništvu leta 1942. V zaporu so mu naložene poostrene kazni.

Springfield, Ill. — Hummer Mfg. Co., ki je last Montgomery Ward & Co., je zaprta že skoro teden dni. V tvornici

CERKVENA OBLAST KAZNOVALA ŽUPNIKA ORLEMANSKIJ

Springfield, Mass. — Ko se je v soboto vrnil v to mesto na svojo župnijo poljski župnik Rev. Stanislaw Orlemanski iz Rusije, kamor je šel, kakor že znano na razgovor k Stalinu, mu je bilo izročeno par ur po povratu uradno škofijsko obvestilo, da so mu odvzete vse duhovniške pravice. Kanonične kazni proti Rev. Orlemanskiju je odredil njegov škof Rt. Rev. Tomaž O'Leary. Župniku so vzete vse pravice, niti ne sme več ostati na svoji župniji. Rev. Orlemanski ima zdaj dve poti, sprejeti odredbo, kakoršno so mu izročili, ali pa se lahko pritoži na višjo instanco, to je na sv. stolico v Rimu, preko apostolskega delegata nadškofa Cicognanija v Washingtonu, kar bo pa v sedanjem času dolgo vzelo. Kake korake bo župnik Orlemanski napravil ni znano.

ČASOPISE PODRAŽUJEJO

Washington, D. C. — Časopise, ki izhajajo v Washingtonu in so jih dosedaj prodajali po 3 cente, so podražili na 5 centov. Za podražanje listov navajajo razloge podražitve papirja in dela.

NEMŠKA OFENZIVA PROTI PARTIZANOM

London, Anglija. — Poročilo iz glavnega stana maršala Titova omenja, da so Nemci začeli napadati njegove sile v Bosni od zapada in vzhoda, kakor tudi v drugih krajih. V nekaterih mestih divjajo zelo krvavi boji.

TUDI V DETROITU SO PODRAŽILI ČASOPISE

Detroit, Mich. — "The Detroit Free Press" se je z dnem 15. maja podražil. Dnevne izdaje med tednom, ki so stale po 4c bodo stale zdaj 5c. Nedeljska izdaja, ki je stala doslej 12c bo stala zanaprej 15c.

dela 450 ljudi. Zastopniki uniije in družba ne morejo doseči sporazuma. Stavkarji so se obrnili na predsednika Roosevelta, da reši zadevo.

OGROMNA ZRAČNA SILA KROG INVAZIJSKIH ČET

London, Anglija. — Ameriška Deveta Zračna Sila, ki je bila zasnovana za varstvo in obrambo zavezniških invazijskih čet, se je v nekaj mesecih svojega obstanka razvila v največjo samostojno zračno enoto na svetu, tako po številu vojnih letal kakor tudi po številu svojega osebja.

Kakor Ameriška Osmo Zračna Sila, kjer so veliki bombniki in ki ima tudi svoje oporišče v Angliji, nadkriljuje množino letal, zbranih pod poveljstvom bombnikov Kraljeve Zračne Sile (RAF), tako tudi naša Deveta Zračna Sila prekaša s svojo kopico srednjih bombnikov, borilnih letal in prevoznih letal za čete — drsalna letala (gliders) niso tukaj všteta — zbrano in pripravljeno število Letečih trdnjav, Liberatorjev in Spremljevalnih borilcev, ki so v tako velikanskih skupinah udrinili po Nemčiji.

Naša Deveta Zračna Sila se je tako daleč razvila od oktobra 1943. Lahko bi rekli, da šteje precej nad 2,500 letal vrste Marauders, Havocs, Thunders, Lightnings in Mustangs, to pa vse brez RAF Druge Taktične Zračne Sile, ki ima podobna letala in je bila tudi organizirana za varstvo in kritje invazijskih armad.

Uradno je bilo poročano, da se je naša 8 Z. S. udeležila bombnih poletov nad Nemčijo s 1000 težkimi letali. Rezerve mora po vsej priliki imeti tudi toliko in kdo ve, koliko več. Podobno lahko računamo, koliko letal mora imeti naša 9. Z. S. na razpolago. Če upoštevamo, koliko zračno moč je pripravila tudi Anglija v zaščito invazijskih čet, izgleda, da bodo Zavezniški dobesedno lahko vse zdrobili v prah na krajih, kjer bodo potem pristale invazijske čete.

"NISEM DOBER STRELEC," PRAVI NAŠ PRVI JUNAK

Washington, D. C. — Mladi letalec Maj. Richard I. Bong, ki je sestrelil 27 japonskih letal na Pacifiku in je tako postal največji zavezniški junak v pacifiškem okrožju, je povedal te dni, da bi bil lahko sestrelil 75 letal, ko bi bil le malo bolj izurjen v tako zvanem odbojnem streljanju (deflection shooting).

Major Bong je prišel zdaj domov, da se bolj izuri v streljanju, nakar bo šel nazaj na Pacifik in poučeval o tem druge naše letalce. Pravi, da drugače ne zna zadeti sovražnega letala, kakor da pride naravnost zadaj za njim ali pa naravnost spredaj pred njim. Dober strelec da bi ga moral pogoditi tudi od strani. Tega se pa ni mogoče naučiti drugače

kakor z vajo. Pravi, da je Major George Welch poseben dober strelec, ker je bil samo v kakih štirih ali petih spopadih, pa je sestrelil 16 letal, medtem ko je on, Bong, v 25 spopadih sestrelil vsega skupaj samo 27 letal. Ko bi mogel streljati kakor Welch, bi jih bil lahko sklatil 75.

Tisti ki res nekaj vedo, pravijo, da ne vedo nič, tisti pa ki malo vedo, pa mislijo, da znajo vse!

RAZNE PODROBNOSTI IZ NAZIJSKIH VIROV

Washington, D. C. — Ker Nemci pričakujejo čimdalje več in hujših zavezniških zračnih napadov na tovarne po deželah, ki so jih sami zasedli, sedaj z mrzlično naglico pripravljajo vse potrebno, da bodo lahko prepeljali na "varnejše" kraje razne

sirovine, zaloge izdelanih predmetov, pa tudi najvažnejše tovarniške stroje in razno tovarniško orodje, da se bo njihova proizvodnja lahko nadaljevala tudi v slučaju, ko bi jim Zavezniški razbili tovarne po protektoratih. Z drugo besedo, ko bo postalo prevroče, nameravajo pobasati vse, kar ima kakšen pomen zanje, v svojo malho in jo pohitati. Ta načrt je razviden iz nekoga članka v listu Der Neue Tag, ki izhaja v Pragi.

Naziji priznavajo, da so se glede Rusije zmotili pri svojih računih. Dne 27. aprila je bil v njihovem listu Schwarze Korps priobčen članek, ki pravi, da so se nemške čete morale umakniti iz Rusije zaradi gotovih "strategičnih pogrškov". "Mislili smo," piše list, "da bo ko-

nec Sovjetske Unije po 1941 in 1942. Ta račun ni bil pravi. V svojem ogromnem zaledju se je Sovjetom posrečilo mobilizirati velikansko nadmočje v tankih, artileriji, transportnih sredstvih in orožju za izpodkopače. Zaradi tega smo bili primorani umikati se korak za korakom." Iz Londona pa je prišlo poročilo, da Titovi partizani vredno zdaj v Srbijo, kjer namenjajo ovirati promet na najbolj važnih železniških zvezah, kar jih je v Jugoslaviji. Titovi ljudje so se spoprijeli z nemškimi enicami jugozahodno in južno od Belgrada, medtem ko so zadnji dve leti in pol delovali se nemške čete morale umakniti iz Rusije zaradi gotovih "strategičnih pogrškov". "Mislili smo," piše list, "da bo ko-

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina	Subscriptions:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za toliko številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka jutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

IZZA KULIS MEDNARODNE POLITIKE

Naš državni department je objavil zadnji teden vest, da je Španija pristala na kompromisno pogodbo z zaveznički ter da je znižala izvoz tungsten rude, ki se rabi za požlahtenje jekla, da je bolj trpežno in vzdržljivo. Znižanje sega od 80 ton doli na samo 20 ton mesečno, kar znaša tri četrtine manj kakor dosedaj. Španijo so zaveznički pridobili za ta nastop s tem, da so ji dovolili zopetni uvoz olja in petroleja iz Amerike in Anglije.

Rudo, iz katere dobivajo tungsten, izvaža v Nemčijo tudi Portugalska. To se sicer čudno sliši. Portugalska je lani odstopila v korist Anglije Azorske otoke, da jih slednja uporablja za svoje baze, iz katerih nadzira plovbo na Atlantiku, pa tudi sovražno submarinsko delovanje od strani nemških submarinov. Zaveznički zdaj trkajo tudi na vrata Portugalske in bodo skušali poizvedeti tudi tu, zakaj bi se ne dalo Nemčiji odpovedati uvoza tungsten rude. Portugalci za enkrat navajajo razloge in izgovore, ki pa pri zavezniških ne bodo zalegli in pritisk bo šel dalje. Na severu je Švedska. Tja sicer zaveznički ne morejo hoditi gledat na politično uro, zato se v Stockholmu gibljejo nekam samostojno. Toda to bo samo toliko časa, dokler do Baltika ne prirjove ruski medved. Ko se to zgodi, bodo tudi v Švediji pihale druge politične sape.

Tako vodijo zaveznički stalno dve ofenzivi proti Hitlerju. Eno z orožjem na raznih frontah, drugo potom diplomatskih virov. Z orožjem so v teku zadnjih osemnajst mesecev vrgli Hitlerja iz Egipta, Libije, Tripolitanije, Tunizije, Sicilije, Korzike, Sardinije in iz Južne Italije. Diplomatska ofenziva pa je iztrgala iz Hitlerjevega objema več nevrtačev v Evropi in Južni Ameriki. Hitler je tako bolj in bolj osamljen. Veriga okrog njegove evropske trdnjave se sleherni dan zožuje in Hitlerja stiska bolj in bolj, dokler se ne bo stisnila in zadrnila do kraja in Hitlerja zadavila.

Pred nekaj meseci so zaveznički spustili vročino svoje-ga gospodarskega pritiska na Turčijo. Gospodje v Ankari so se sicer jezili, da so se jim široke turške hlače napenjale. Pomagalo pa ni. London in Washington sta povedala Turkom, naj se ravna po njunih željah, ali pa ne bodo dobili od Angležev in Amerikancev nobenega boba več. Turki so se posvetovali s svojim Allahom, računali in računali, in so nazadnje naračunali, da je pametnejše častiti tiste strice, od katerih se prejema odpustke, kakor pa one, ki le raje več vzamejo, kakor prinese in dajo. Odločili so se za Angleže in Amerikance in pred nekaj dnevi je Turčija okrnila svoj izvoz v Nemčijo.

Vsled teh ne malih diplomatskih in gospodarskih zmag zaveznikov so Nemci občutno prizadeti. Ni samo puška in top, ki zadene po nemških bučah, pač pa udari še veliko bolj občutno gospodarska politika po nemških glavah. Kajti čim bolj je nemško gospodarstvo prizadeto, in prizadeto je hudo s tem, da mu ni mogoče uvažati najpotrebnejših predmetov, ki jih Nemčija nujno potrebuje za vojno proizvodnjo. Vsak košček rude, vsako zrno žita in vsak fižol, ki ne pride v Nemčijo, je za Nemčijo hud udarec. Nemčija nikakor nima odveč raznega blaga. Že danes ji manjka najnujnejših rud za vojno proizvodnjo, jutri jih bo manjkalo še bolj, in to pomanjkanje bo naraščalo bolj in bolj. Slo je, dokler so Nemci zasedali dežele po Evropi in kradli ter ropali vse križem in pošiljali domov. Za naprej ne bo več tako. Rusko žitnico Ukrajino so imeli nad dve leti. Zdaj so jo izgubili. Nevtalne dežele ena za drugo odpovedujejo in znižujejo izvoz v Nemčijo. Po zasedenih deželah so vse izropali in odnesli. Neki poljski podzemski list, ki je prišel v roke Rusom, je pisal: "Leta 1939 so bila naša dvorišča polna gosi, kokoši, prašičev, in pašniki so bili polni krav in juncev. Zdaj je vse prazno. Preje so ob jutrih petelini kikirikali od enega konca Poljske do drugega. Živina je mukala, drobnica meketala. Zdaj se ne čuje drugega kakor le krič murnov in ščurkov, po dnevi pa žalostno kavkanje kavk, krokarjev in vran. Zdaj nimajo

krvoločni naziji ničesar več vzeti. Vzeli so vse, kar je bilo." Vse to kaže, da gospodarska ofenziva zaveznikov učinkovito deluje na nemške razmere. Kolikor bolj bo hud in učinkovit gospodarski pritisk na Nemčijo, toliko lažje bo poraziti Nemce z orožjem na bojnem polju. Manj ko bodo imeli Nemci blaga za vojno proizvodnjo, tem preje bodo prisiljeni k udaji. Čim manj bodo imeli Nemci za pod zob, tem bolj hitro bo začelo vreti tudi v trdih pruskih bučah in odpor bo naraščal proti onim, ki vodijo Nemce v klavnice in na bojne pohode. General glad je najmočnejši general; kadar začne ta vladati, ne vzdrži pred njim nihče dolgo — tudi ošabni Nemci ne bodo!

NEKOLIKO ZGODOVINE

P. Bernard Ambrožič

III.

Glede naše "sloge" naj poudarim, da Snoj, Rev. Zakrajšek, jaz in še kdo drug sloge nismo šele ustvarjali, ko smo prišli v Ameriko (jaz iz Kanade), ampak smo jo že našli. Cele mesece poprej je bila sloga že narejena v okrilju JPOSS, ki se je bila že takrat začela zanimati tudi za politična vprašanja, ne samo za delo v pomožnem smislu. Čutili smo, da stvar ne pojde gladko. Saj je znano, da je bilo nekaj govorjenja in pisanja že takrat o "dvotirnosti". Toda vse je kazalo, da je že prepozno. Tisti, ki so se bili že oprijeli sloge, niso bili nikakor voljni, od nje odnehati. Bilo je torej treba iti složno in počakati, če pojde ali ne. Ako bi ne slo, je bilo treba imeti na rokah dokaze, ne samo sumničnja, zakaj ne gre. Zdaj nam je jasno, da res ni slo in da so imeli prav tisti, ki niso nikoli verjeli v slogo. Že sam Adamič je pozneje dosti jasno pokazal, da je bila sloga nemogoča. Pa o tem je bilo že dosti pisanja.

Jaz sam sem dosti dvomil o možnosti sloge. Toda ko se je začela kršiti in sem videl, da mnogi odločilni katoličani še vedno trdno verjamejo vanjo, sem se namenil, da jim po najboljših močeh prihranim veliko razočaranje, ako kako mogoče. Zato sem napravil razne poskuse, da preprečim preglasno proslavljanje partizanov na eni strani, kakor tudi preglasno razglašanje partizanskih napak na drugi strani.

Kar se tiče ravnokar omenjene "druge strani", bi mogla urednika "Ameriške Domovine" in "Amerikanskega Slovenca" marsikaj navesti iz mojega pisma ali privatnih pogovorov. Končni prav sta pa obdržala ona dva, ne jaz.

Glede onih, ki so začeli kmalu po Slovenskem Kongresu na vse grolo proslavljati partizane — v tem je bila namreč poglavitna in skoraj edina točka nesoglasja med nami — pa tu nekoliko več.

Poročila o početjih partizanov so prihajala še naprej tudi po Kongresu. Dobival sem jih iz raznih virov, tudi prav naravnost iz starega kraja na moj naslov. Ko se je kazalo, da bo tudi SANS stopil stoprocentno na partizansko stran, nisem mogel tistih poročil obdržati le zase. Meseca februarja 1943 sem jih nekaj objavil v znanem Baragovem Svetilniku in napisal zraven dolg komentar. Glavno mi je bilo, da bi opozoril: Nikar ne stopite stoprocentno na partizansko stran, zakaj s tem prisilite nas, da bomo morali javno postaviti protipartizansko fronto!

Pomagalo ni. Potem sem poskušal na znotraj, od osebe do osebe. Ko je na primer Mr. Zaitz, urednik Proletarca, tiste objave v Baragovem Svetilniku pomotoma pripisal P. Zakrajšku namesto meni, sem mu pisal privatno pismo in razložil.

Mr. Zaitz mi je odgovoril med drugim (18. marca 1943):

"Da Vam brez ovinkov povem, bil sem uverjen, da vsa tista poročila prejemate iz Jugoslovanskega Informacijskega Centra. Vendar pa iz Vašega pisma uvidim, da imate še druge zveze, in verjemite, da bi jih tudi jaz rad imel z onimi, s katerimi smo včasih nekoliko sodelovali drug z drugim, ali so mi poslali kaj v objavo. Mogoče imajo zveze s komunisti, a ti nas nimajo radi. Ako bi nekateri njihovi poglavarji mogli, bi bržkone postopali z nami neka-

ko tako kot se dolži partizane. "Vzrok, da se z Vašo pisavo ne strinjam, je radi tega, ker hujska. Kako je vendar mogoče, da bi tako veren narod ne mogel braniti svojih županov, svojih hčera, svojih voditeljev, predvsem duhovnikov, ko so vendar imeli Slovenijo še pod Avstrijo, in posebno še pod dr. Korošcem, popolnoma pod oblastjo?"

"Sem take nature, da sovražim pokolja. A kadar se ljudje začno klati, organizirano ali pa v zmedji in anarhičnih razmerah, tedaj se vprašam o vzrokih, kajti brez njih se ničesar ne zgodi. Zato ne obsojam le surovosti in krvoprelitja, nego vedno dostavljam, da to ne zadostuje, pač pa bi pomagalo le, ako se odpravi vzrok. "Ne vem, kaj bi midva mogla pri vsem tem doseči. Zase vem le, da ne morem za enkrat drugega ko vsaj propagirati odpravo vzrokov za barbarizem. Dosti več tudi Vi v sedanjih razmerah ne bi mogli storiti."

Mr. Zaitzu sem odpisal dne 26. marca in dejal med drugim tole:

"Zelo se strinjam z Vami, ko pravite proti koncu: Ne vem, kaj bi midva mogla pri vsem tem doseči. — Prepričan sem, da ZDAJ prav nič! Ravno radi tega sem se mesece in mesece trudil, da bi v tej reči naša javnost ne zavzemala stališča ne za ne proti. Nič drugega ne dosežemo ko da razcepimo še tisto, kar je bilo z največjim trudom majheno skupaj spravljeno. Zakaj sem ta poročila končno le objavil (v Baragovem Svetilniku), sem povedal v svojem komentarju. Najrajši bi videl, da bi bilo s tem opravljeno. . . Partizanstvo v resnici zlasti v svojem začetku ni bilo zgolj kako "banditstvo", toda vsa akcija je imela to nesrečo, da se je začela preneglo, brez pravih priprav, brez kakkega strokovnjakega vodstva — vse to pa v (dobri ali slabi?) veri, da BO VOJNE VSAK ČAS KONEC. Ko je prišlo iztrezjenje glede te zmotne, se je polotil večina vseh OBUP, saj niso vedeli, kaj zdaj. Mnogo se jih je v obupu podalo Lahom in od teh je bilo mnogo deportiranih ali celo ustreljenih. Nekateri so se — istotako v obupu — Lahom "zapisali", mnogo drugih je pa rajši šlo v drugo skrajnost: postali so res banditi. Ljudstvo je pa med tem tudi toliko trpelo pod la-

škimi represalijami, da je tudi med njim zavladal popoln obup in zmešnjava. Prišlo je do tega, da brat bratu ni več zaupal. S tem nisem posegel v preiskovanje bolj oddaljenih vzrokov, ki segajo vse bolj nazaj v prejšnje čase. . .

"Kar se tiče Vašega vprašanja, zakaj se narod ne brani, naj Vam povem, da se NAROD ZELO BRANI, pa ne vedno na prav čeden način. Jaz tudi to pripisujem obupu. Rev. Mikuš pripisuje Mihajloviču, vsaj v glavnem, Ana Krasna pa — kvizlingom! Komu boste Vi to pripisali, utegnemo morda šele zvedeti. Sodim pa, da boste sodelili razsodno, komurkoli boste že pripisali to žalostno reč."

Tako sem torej pisal Mr. Zaitzu tisti dan. Svoje zaključke sem seveda naredil po takratnih informacijah, kakoršne so pač bile. Sedaj vidim, da moji zaključki niso bili popolnoma točni. Toda eno je razvidno iz pisma: Skušal sem posredovati in kar moč zabrisati razne grdobije partizanov, da bi se naša "sloga" ne razbijala brez velike potrebe. To poudarjam zato, ker sem zdaj obdolžen, da sem bil jaz krivec nesloge od vsega začetka.

Prihodnjic še nekaj iz pisma Mr. Zaitza meni in mojega njemu.

ŠMARNICE IN DRUGO

Sheboygan, Wis.

Ker se ni že precej časa nihče oglašil od tu, bom pa jaz napisal par vrstic. Krasni maj je že, tu pa je še vedno hladno in nekako žalostno. Kamor greš, povsod otožnost. Ta nesrečna vojna je zmešala ves svet.

Tukaj v naši cerkvi imamo lepo pobožnost, noveno, vsaki ponedeljek v čast Materi Božji. Je res lepo in cerkev je precej napolnjena; seveda je skoraj polovica drugega naroda. Res je žalostno, kako se nekateri ljudje tako malo zanimajo za cerkev, tudi ta strašna, nesrečna vojna jih ne preobrne. Ako bi le vedeli, kako so nam vojaki hvaležni za molitve, in kako tudi oni molijo!

Ko sem pisala sinovoma v South Pacific in v Italijo, da imamo pobožnost vsaki teden za vojake od naše fare, sta mi s hvaležnostjo odpisala: "Mama, le molimo. Vi dobri ljudje doma, mi pa tukaj, da bi bilo že skoraj konec tega strašnega pekla." Sin iz Italije mi piše, da molijo rožni venec vsaki dan v zakopih. "Vojaški kaplan je mene izbral," pravi, "da molim naprej pri naši bateriji. Da, molimo! Tukaj je strašno. Smrt kosi na levo in desno. Fantje padajo kot muhe."

Vidite, dragi rojaki, v kakšni nevarnosti se nahajajo naši dragi, pomagati jim pa ne moremo z drugim, ko z molitvijo in kupovanjem Vojnih Bondov. Naj še omenim, kako smo se imeli v Jolietu na K. S. K. J. kegljaški tekmi. Mi iz Sheboygana smo kegljali v soboto zvečer. Kegljišče se nahaja ven iz mesta. Bilo je še precej veselo v teh resnih časih.

Kakor pravi stara pesem "dokler slovenski rod biva, po zemlji hod", je res povsod prijaznost in milo slovensko petje. Prepevali smo in res pozabili na resne čase za par ur. Hvala dobrosrčnim gospodom iz Chicago, ki so nas peljali nazaj v mesto, ker taksije je bilo težko dobiti. Drugi dan smo šle v slovenske cerkev k maši. Vsa čast tamkajšnjim Slovincem. Cerkev imajo krasno lepo. Zdelo se mi je, kakor da bi se nahajala v starem kraju na Brezjah pri Mariji Pomagaj. Ko pride-mo ven iz cerkve, je pa dež tako padal kakor za stavo. Kaj pa sedaj? Povabljeni smo bile k znanec za kosilo. Kako bomo pa prišle tja, ko dež tako gre? Zopet smo srečale dobrosrčnega rojaka Mr. Erjavca, ki nas je zapeljal tja. Ko pride-

mo k Mr. in Mrs. Raziču, je bila miza bogato obložena. Naj se torej pristrčno zahvalim Vam vsem v imenu nas vseh.

Mary Majcen.

IZ DOMA SV. JOZEFA

Lemont, Ill.

Po dolgem času se zopet oglašam v priljubljenem Am. Slovincu, čeprav nimam pisati zanimivih novic od tukaj, ker živimo vedno enakomerno in samotno življenje v miru in zadovoljnosti in v duhovnem veselju, katerega svet ne more dati, ker smo pod varstvom sv. Jožefa v oskrbi naših redovnic, sester. Pa zato še nismo pretgale vezi z našimi ljubimi domačimi, z otroci in sorodniki in ne z našim ljubim slovenskim narodom. Še se veselimo z njimi njih sreče in napredka, in se solzimo in žalujemo z njimi v času bridkosti in prevar; čutimo z njimi in molimo za nje, za svoje rojake in za ves slovenski narod v domovini in tukaj v tej deželi. Veseli nas napredek tudi pri vseh katoliških listih, zlasti pa še pri Amerikanskem Slovincu in Novem Svetu, in tudi napredek pri Slovenski Ženski Zvezi, ki izdaja lep podoben mesečnik "Zarja", ki je res zanimiv, in bi ga morala vsaka Slovenka ali Slovenec čitati, in tudi biti članica te prekoristne Zveze, delovati za njen napredek, in tudi vse otroke deklice vpisati to društvu, ki je najcenejše izmed vseh, in najbolj potrebno za naš narod, da še ne vtone v pozabljenosti naša mila slovenska beseda in pesem. Čestitam glavni predsednici te Zveze, Mrs. Prislind, in vsem odbornicam, zlasti pa še urednici Mrs. Albini Novak, ki tako izvrstno urejuje Zarjo. Bog jo živi in vse odbornice Zveze.

Veslimo se tudi našega julijskega izleta na naše hribe k očetom frančiškanom. Kakor lani, Vas željno pričakujemo vsi, posebno Vaše mladine, Vaših kadetinj, njihovega lepega petja in telovadnih vaj in Vaše lepe slovensčine. Vem, da ne bo nikomur žal, če bo prišel na ta dan Vašega izleta k nam in da bo še želel priti, kadar bo spet prilika. Čestitam Slovenski Ženski Zvezi na tolikem napredu in koristi za ves naš narod, ker vsi občudujemo to ustanovo, ko pri tako malem asamentu za društvu vsake članice dobi še Zarjo. Je napredovala bolj, kot vsa druga društva in Jednote, ko je toliko denarja v tako malem času spravila skupaj, in lahko daruje tem več v dobrodelne namene. Pa rečete, da ženske ne znajo gospodariti. Čast, komur čast! In ta gre naši Slovenski Ženski Zvezi. Zato vse Slovence v to prekoristno Zvezo, da nas bodo tuji občudovali kot doslej, še za naprej. Bog živi Slovensko Žensko Zvezo, ker je tudi na katoliški podlagi.

Sprejmite vsi čitatelji in čitateljce Amerikanskega Slovenca iskrene pozdrave, kakor tudi Slovenska Ženska Zveza in vse njene članice od Vaše udane

Mary Toloni.

PVT. FRANK SLANA
POGREŠAN

North Chicago, Ill.

Alderman in Mrs. Math Slana Sr. iz 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill., sta prejela obvestilo od vojnega oddelka v Washingtonu, da je bil njun sin Frank Slana pogrešan v bojih. Nastanjen je bil blizu Nove Gvineje in se je vdeležil bitk blizu otoka Rambutyo nekega na Južnem Pacifiku, ko so ga pogrešali.

Pvt. Frank Slana je bil eden prvih, ki so se prostovoljno vpisali v vojaško službo iz North Chicago. Stricu Samu je začel služiti 29. novembra 1940. Star je 26 let in je dokončal osnovno šolo Materne Božje kakor tudi Waukegan Township High School. Spadal je k društvu najsv. Imena, društvu sv. Jožefa št. 53 KSKJ in društvu

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Lausche zmagal

Cleveland, O. — V primarnih volitvah za guvernerja v Ohio je na demokratiški listi zmagal naš župan Frank J. Lausche z ogromno večino glasov.

Krst

Chicago, Ill. — V nedeljo 7. maja je bil pri sv. Stefanu krščen Thomas John Dillon, ki je bil rojen 19. apr. in je sinček Mr. in Mrs. Dennis Dillon. Materno dekleško ime je bilo Cecilia Glavach.

Ubit pri delu

Cleveland, O. — Dne 2. maja je bil pri delu ubit rojak Frank Bergach, star 38 let, stanujoč na 15610 Holmes Ave. ko je v tovarni General Electric Service Center, 4966 Woodland Ave., popravljal električni motor. Našli so ga mrtvega na tleh. Sodijo, da je skozi njegovo telo 440 voltov električne sile. Pokojni rojak zapuša ženo Mary in 16 mesecev staro hčerko Connie.

Iz vojnega ujetništva

Milwaukee, Wis. — Iz ameriškega vojnega ujetništva se je oglašil svojim sorodnikom, stricu Franku S. Ermencu v West Allisu, in Antonu Volovleku v Port Washingtonu, Slovenec Jože Ermenc, p. d. Krznarjev Joško iz Meliš v gornji Savinjski dolini. Zajet je bil kot nemški vojak v Afriki. Piše, da je bilo z njim vred ujetih še več drugih Slovencev, ki jih je Hitler po sili vtaknil v nemško uniformo.

Rojak žrtev nesreče

Johnstown, Pa. — Pri delu za Bethlehem Steel Corp. je postal žrtev nesreče rojak Joseph Juh, star 63 let in doma iz Primskovega pri Litiji na Dolenjskem. Zadel ga je vlak. Pred 25 leti je živel v Clevelandu, O., kjer zapuša brata, bratranca in štiri sestrične.

Čuden slučaj! Pokojni Joe je poslal svojega brata, ki je nevarno zbolel, v bolnišnico v Cleveland. Zdravniki so rekli, da ni pomoči in da so mu dnevi šteti. Pa se je pripetilo, da je nesreča zadela Jožefa in zdaj ga ni več, medtem ko njegov nevarno bolni brat, ki je prišel v bolnišnico umreti, še živi.

Lt. Joseph Volk padel

Youngstown, O. — Rojak Peter Volk iz 760 Fairgreen Ave. je dobil od vojnega oddelka obvestilo, da je njegov sin Lt. Joseph Volk padel v bojih na otoku Bougainville dne 26. marca. V pacifiškem okrožju se je nahajal od maja 1942, k vojakom je bil poklican v januarju 1941, poročnik pa je postal 30. jan. 1943 na Fiji otokih, kjer je dovršil oficirsko šolo. Bil je tudi na glasu kot izvrsten pevec. Zapuša očeta in sedem sester.

Waukegan Eagles. Prej je bil zaposlen pri American Steel & Wire Co.

Ni še dolgo, kar je pisal domov in omenil razne podrobnosti, kaj je doživel v bojih na Južnem Pacifiku. Potem pa okrog pet tednov ni bilo nobene besede od njega, dokler ni prišlo obvestilo od vojnega oddelka.

Njegov brat Edward je tudi pri vojakih in se nahaja pri obrežni stražni v Mehikanskem zalivu v Alabami. Tudi on je že okrog dveh let v vojaški službi.

Math Slana Jr., iz Joliet, Ill., gl. blagajnik pri KSKJ, je tudi brat pogrešanega Franka Slane.

Poročevalec,

STRUPENE KACE PLESEJO

Neki angleški potnik, ki je potoval po Indiji objavlja svoje utise, ki jih je doživel v Indiji in zanimivo piše o Indijcih, ki se igrajo z življenjem. O vsem zanimivem piše tako-le:

"Vsako leto umre v Indiji dvesto tisoč ljudi od katerega pika." V poročilih angleško-indijske kolonialne urada najdemo to strašno vest, ki nam jasneje kakor vsi primeri dokazuje, kako nevarne so indijske kace. Najnevarnejša in nam hkratu najbolj znana je kobra ali naočarka, ki ima to ime zaradi očalov slične risbe na glavi. Stari Portugalci, ki so prvi raziskovali bajno Indijo, so jo imenovali "cobra di capela", po slovensko — "klobučarka", ker ji v razdraženosti nabrekne vrat tik pod glavo v obliko klobuka. Od njenega ugriza umre odrasel zdrav človek v dveh minutah, če ni pri roki učinkujočega protistrupa. Revni indijski drvarji, zlasti pa otroci nimajo niti pojma o raznih serumih in injekcijskih brizgalkah, zato gredo vsi ti siromaški od katerega pika umro.

Grozljiva pesem piščali

Prav zaradi tega, ker je kobra najbolj nevarna, so si jo krotitelji kač izbrali za svoje umetnije. Čarovnik ali kačji rotillec ima pred svojima prekritima nogama vrečo ali pleteno košaro, kjer čuva nekaj odraslih naočark. Ko odveže vrečo ali pa odpre košaro, igra na svojo piščal preprosto, strahotno javkajočo in cvilečo melodijo. Čez nekaj trenutkov zleze kača iz svoje kletke, se splazi tik piskajočega Indca, dvigne glavo in se sikajoče zažene proti njemu. Njene kretnje sledijo taktu piščali. Čarovniku se dajo kače brez odpora prijeti, ko jih spravlja nazaj v košaro.

Tisti, ki po navadi več vedo, pravijo, da so čarovniki tem kačam izdriili strupena zoba in ju tako napravili nestrupena. Tako početje bi pa ne imelo zaželenega uspeha, ker tičita tik za strupenima zoboma še dva druga, ki prevzameta v hipu, ko bi sprednja nasilno izdriili, njuno funkcijo. Razen tega pa izdriili teh strupenih zob ni ma smisla, ker ostane v kačem žrelu še zmerom vrečica s strupom. Če bi hoteli kačo imunizirati, bi ji morali torej odstraniti to vrečico, toda s tem bi kačo umorili.

V Hagenbeckovem zoološkem vrtu se je nekoč pojavil indski rotillec kač, ki je prispel z odpravo slonov iz Indije. Pred nami je izvelel iz kačje kolibe odrasle kobre, ki so plesale na njegovo povelje. Vsi smo vedeli, da so kače zdrave in imajo vse svoje zobe; zaradi tega smo moža še natančneje opazovali. Med predvajanjem smo si večkrat ogledali to ali ono žival, ali ima res vse svoje čekanje. Ugotovili smo, da so vrečice s strupom zvrhoma napolnjene.

Čarovnik zaklinja plazečo se smrt

Singhar Madeo ima svojevrsten način za odganjanje kač. Vsako kobra, ki smo mu jo pokazali, je spretno in z naglim gibom zagrabil tik za glavo in jo prav tako ročno potisnil v košaro. Nekaj korakov za košaro se je vsedel na prekrižani nogi in moliljal dobre pol ure nerazumljive besede, ki so nekam pomirjevalno vplivale na strupene plazilce, ker so se ti že po prvih njegovih besedah umirili in so h koncu ležali negibno v košari. Šele zdaj je prišel Singhar piskati na svojo piščal. Strašno cvileči in glušeče čivkajoči so bili ti glasovi. Čim dalje je piskal, tem živahnjejša je postajala kobra v košari, dvigala je glavo in se končno splazila na tla. Oči je srep upirala v nebržno piskajočega

Indca, a tudi on jo je točno opazoval. Nenadoma je piščal ostro zažvižgala, hkratu je pa še Indec z ust oglašujoče prižvižgaval. V tistem hipu se je kobra vzpela in z vrtnimi mišicami napravila "klobuk".

Mi smo se seveda na mestu umaknili za nekaj korakov, kajti to stanje pri kači je znak, da je razdražena. Videli smo, da bo v naslednjem hipu napadla. Toda Singhar je mirno piskal svojo strašno melodijo. Niti takrat, ko je bila kača s svojo glavo samo še pol metra od njegove, se ni premaknil. Kača je nihal z glavo z desne v levo, Indec je pa s svojo piščalko točno sledil nihljamem njene glave. Opazili smo, da ji ponu, Indec svojo piščal za vgriz. Strupene kače pičijo le v giba, joče se stvari. Nenadoma je kača zagrizla. Bliskovito, po navadi tako hitro, da smo komaj opazili, je šinila glava naprej in se v hipu spet umaknila. Singhar je nebržno in z največjim mirom piskal dalje, kajti kača je vgriznila v trdo lončeno piščal, kar jo je silno zabolelo. Drugič ne bo vgrizla v tak trd predmet, to je Singhar dobro vedel. Pri vsej stvari je umetnost le v ročnosti in spretnosti krotilca, ki tako rekoč tišči svojo trdo piščal kači v žrelo. Paziti mora seveda, da mu pri tem ne zagrabi roke. Plazilka je postala kajpada zaradi tega čedalje bolj razdražena in je nihal z glavo vedno hitreje z leve v desno. Tudi Indec je pospešil takt svoje pesmi in nihaje svoje piščali. Čez nekaj dni se je kača prepričala, da je škoda vsakega truda, če bi se zaganjala in grizla v to trdo piščal. Usločila se je še vedno, klobuček ji je še vedno nabrekli, toda grizla ni več, pač je pa plesala, kakor ji je mojster požvižgaval.

Strašna zapestnica

Ko se je žival tako privadila Singharju, si jo je drznili oviti okrog vratu ali pa okoli gole roke. Če zagrabijo belouško ali kakšno drugo nedolžno kačo za rep in jo zanj hipoma dvigneš, da ji visi glava navzdol, se takoj vzpne in se ti ovije okoli roke. Toda nobena strupena kača tega ne zmore. Kadar jo obesiš z glavo navzdol, je igrača v tvoji roki in ostane negibna v tem položaju. To dejstvo je izbral Singhar z veliko spretnostjo v svojo korist. Kače je dvigal vedno tako, da so jim glave visele navzdol. Žival se je počutila skrajno neudobno in ji je menda kar odleglo, ko si jo je ovijal krotilec okoli roke. Nikoli ni pri tem sikala ali skušala gristi.

Nekoč se je pa Indec vendar tudi ta trik ponesrečil. Pred Singharjem je spet plesala nekaj kober, ki so se pa nenadoma med seboj spoprijele. Strup enakim živalim ne škoduje, le od ugrizov jim ostanejo ostudne, težko ozdravljive rane. Singhar jih je spretno ločil. Eno je zagnal v košaro, dočim je držal drugo nebržno stisnjeno pod kolcem. Nenadoma se je pa stresel, iztrgal kobrino glavo iz lehti in jo v loku zagrabil v košaro. Kača ga je dvakrat ugriznila tik ob kolcemu. Samo štiri kaplje krvi so bile za kak smrtonosnih ugrizov. Poklicali smo takoj zdravnika in stekli po injekcijsko brizgalko s serumom proti kobrinemu strupu. Indec je pa med tem z največjim mirom vstal, pobasal še ostale kače v košaro in jo pokril.

Indsko čarobno zdravilo

S prijaznim nasmeškom nas je z zdravnikom vred odpravil in smuknil v svojo sobico, kjer je iz kovčega privlekel majhno steklenico s temnorjavo tekočino. Privoščil si je tega napitka točno en požirek. Niti za kapljo več, niti za kapljo manj.

Zahvalil se nam je za prijazno pripravljenost in izjavil, da bo drugo jutro že zdrav ko riba. Nato je legel. Zdravnik je sedel ob njegovi postelji vsi noč. O polnoči je Singharja stresla lahna mrzlica in roka mu je nekoliko otekla, toda proti jutru je Singhar trdno zasmrčal. Obedoval je že z največjo slastjo svoj riž. Bil je spet popolnoma zdrav in čil. Okoli ugriza se je rana malo ognojila, čez nekaj dni je pa odpadel kos mesa ob ugrizu v velikosti ene inčice na okrog. Sličnih brazgotin je imel že več po rokah, kar je dokaz, da jo je že večkrat izkupil.

Tajnosti svojega čarobnega zdravila nam ni hotel za noben denar izdati. Zdravila ni še preiskal noben evropski kemik in nam je njegova sestavina povsem neznana; diši pa močno po dišavnih zeliščih. Singhar nam je povedal, da si ga krotitelji pripravljajo po tajnem receptu za svojo lastno rabo. Vsak Indec, ki potuje z odpravami v Evropo, nosi steklenko takega zdravila s seboj — in vsak vodja indskih umetnikov in čarodejev ve, da nobenega teh junakov ne pripraviš do tega, da bi se poigraval s kačami, če mu je pošlo to čarobno zdravilo. Zaradi tega vprašajo vsakega krotilca kač, preden pojde na evropsko turnejo, kolika je količina njegovega čarobne-

ga zdravila, da lahko vsaj na oko presodijo, za koliko časa kaže takega tiča angažirati. Singhar sam je bil zaradi gostih ugrizov že dokaj nesprijemljiv za kačji strup, kljub temu pa ne bi odnesel zdravih pet, če bi ne nosil s seboj svojega čudodelnega napitka. To krat ga je ugrizla kača sredi poletja, ko je strup mnogo jači in hitreje deluje nego pozimi ali jeseni. Ista kobra, ki je prejšnji dan ugrizla Singharja, je ubila drugi dan dve veliki podgani in odraslo kuro, ki so že v 70 sekundah izdihale. To je jasen dokaz, da je bila žival izredno močna in zdrava.

Mi se pa nismo mogli dovolj načuditi novi skrivnosti čarobne Indije, ki nam ostane s svojimi nerazrešenimi tajnostmi zmerom dežela mistike in čarodestva.

PAJKI POMAGAJO BOMBARDIRATI BERLIN

Ljudje imajo vsake vrste opravkov, toda če je kako delo nenavadno, potem je gotovo nenavadno opravilo, ki se ž njim peča neka Mrs. G. G. Gillette v San Antonio, Texas. Do sedaj je nabrala okrog 400 velikanskih črnih pajkov (black widow) in jih poslala na farmo ali gojilnico za pajke v Kaliforniji. Kaj pa tam delajo z njimi? Na to vprašanje je mogoče le delno odgovoriti,

ker so pri tem neke vojaške skrivnosti. Končno pa pride do tega, da omenjeni pajki pomagajo ameriškim letalcem pri bombardiranju Berlina. Kako je to mogoče? Pajke vina, ki jo spletejo taki pajki je nenavadno močna. Niti v njej so močnejše obenem pa veliko tanjše in finejše kakor svila, ki jo napravijo sviloprejkje. Letalci uporabljajo posebne vrste daljnogleda — "bombsight." Za križne črte v žarišču takega daljnogleda se uporablja fina pajčevina. Jurčič pripoveduje, kako so imeli na Višnji gori polja priklenjenega. To kajpada ni bilo nikoli res, resnica pa je, da imajo na pajčji farmi v Kaliforniji pajke priklenjene, oziroma vsaj nekako osedlane in privezane, da ne morejo pobegniti. Imajo jih tudi izvežbane, da predejo gotov čas. Kakor hitro začne pajek proizvajati svojo nit, jo je treba ujeti in sproti lepo navijati na klopčič.

MEH ZA SMEH

FILIP MAKEDONSKI

Kralj Filip je pisal Lakedemoncem: "Ako pridem v Lakedemon, bom požgal in rušil."

Lakedemonci so mu v odgovor poslali pismo, v katerem je bila samo ena beseda: "Ako."

FORD IN OSEL

Na cesti stoji Fordov avto. Mimo pride osel, ki ni še nikoli videl Forda, in ga vpraša: "Kaj si pa ti prav za prav?" "Jaz? Avto!" "Tako? Potem sem pa jaz najmanj konj!"

V GLEDALIŠČU

"Zakaj pa tako navdušeno ploskate? Saj ste vso predstavo prespali!" "Ravno zato! Že tri dni in tri noči nisem zatisnil očesa. Rečem vam, ta drama je imenitna. Boljša od najboljšega uspavalnega sredstva."

KRATKE VESTI

— Washington, D. C. — Zveza ameriških Poljakov je vložila pri državnem departmentu tajniku Hullu oster protest proti temu, da sta obiskala Rusijo znani poljski duhovnik Rev. Stanislaw Orlemanski in profesor Lange; Orlemanskija proglašajo za komunističnega pristaša.

— New York, N. Y. — Nad 100 poljskih duhovnikov se je sestalo v tem mestu, da pomagajo od vojne prizadeti Poljski, posebno pa še obnovi katoliške cerkve na Poljskem. Za vodilo pri poveljni uredbi Poljske naglašajo pet mirovniških točk, ki jih je objavil sv. Oče pred kratkim.

— Stockholm, Švedska. — Brzojavke iz Helsinkij pravijo, da ruski bombniki že drugi celi dan napadajo iz zraka mesto Kostka na južni obali Finske in da je topničarski ogenj na Karelijski ozini postal nekoliko bolj živahen.

HELP WANTED — MEN

OPERATORS WANTED ON INEXPENSIVE DRESSES
You can make \$30-\$40 or more a week.
Paid vacation — Steady work
PRINCESS DRESSHOUSE, Inc.
229 So. Market St., 7 Fl.

CARS WANTED
MUST HAVE 200 CARS, regardless of age or condition.
WILL PAY HIGHEST PRICES.
Will come out.
CALL WENTWORTH 2711.
After 6:00 P. M. and on Sundays call STEW, 6896

Delo se dobi pri navedenih tvrdkah
Read help wanted Ads!

HELP WANTED — MEN

FOR Classified and Display Ad. Department
Phone CENTRAL 4065

HELP WANTED — MEN

SIX GOOD WAREHOUSE LABORERS WANTED
Permanent positions.
Apply
Chicago Alloy Products
1907 SO. WASHTENAW
(2700 West)

MACHINISTS
Tool and Die Makers

Punch press operators, Assemblers, Upholsters, Firemen, Laborers.
WITH OR WITHOUT EXPERIENCE
GOOD WAGES-ESSENTIAL WORK
PLENTY OF OVERTIME

S. Karpen & Bros.
636 W. CERMAK RD

BUS MEN EXPERIENCED

Apply

EMPLOYMENT OFFICE

THE FAIR

WANTED

TWO SHIRT PRESS OPERATORS
(we use air-presses)
and
TWO SHIRT FINISHERS

66 cents per hour to start.
10 minute rest period every day
Clean, Airy Place to Work.

Congenial Working Companions
APPLY
1158 WEST 18th STREET

MECHANICS WANTED
WANTED—Frame and axle man who can operate Beer equipment. Also good all around mechanic.
See Mr. SCHOLL
SCHOLL MOTOR SALES, Inc.
7023 So. Halsted

MEN AND WOMEN WASH MAN — EXTRACTOR MAN
GENERAL LAUNDRY HELP
Flat Work Folders — Shirt Press Operators — Top Pap
HOURS: 7:30 A. M. to 4 P. M.
4 P. M. to 11 P. M.
Mattmiller Laundry Co.
1637 W. CERMAK

MEN FOR AUTOMATIC SPRING OPERATORS
40 Hour Week — Plenty Overtime
These are not wartime jobs
PERMANENT WORK
INDUSTRIAL SPRING CO.
1632 No. Wells St.

C. & N. W. R. R.

FREIGHT HANDLERS
PIECE WORK
COMPENSATION
APPLY
FREIGHT STATION
411 W. KINZIE ST.
See H. L. BROWN

HELP WANTED — MEN

Assemblers
And General Factory Workers
Good Pay
S. KARPEN & BROS.
636 W. CERMAK RD.

PLATERS HELPERS — EXPERIENCED
Also light factory work — Permanent work — Plenty of overtime
POST WAR SECURITY
Arrow Plating Co.
1815 W. LAKE ST.

WANTED
SHAKERS, FEEDERS, FOLDERS and PRESS OPERATORS
Apply
CHICAGO
WET WASH LAUNDRY
2901 MONTROSE AVE.
Phone JUTHER 6800

WANTED
A MECHANIC
AND
LUBRICATION MAN
5 and One-Half Days a Week
GOOD PAY
APPLY
LOGAN SQUARE
SALES and SERVICE
2505 Milwaukee Ave.
CHRYSLER-PLYMOUTH
FACTORY DEALERS

HELP WANTED — WOMEN

GIRLS OR WOMEN
LIGHT FACTORY WORK
NO EXPERIENCE NECESSARY
FULL OR PART TIME
PAID REST PERIODS
GOOD SALARY
Apex Plating Co.
1553-55 W. FULTON

HELP WANTED — WOMEN
KITCHEN HELP
Maid, Dishwasher and Porter
Apply
CHILDRENS'
Memorial Hospital
2412 ORCHARD STREET
Entrance
(Basement Level)

University of Chicago NEEDS

Hospital Helpers — Nurses aids — Tray Girls — Vegetable Girls — Moppers — Cafeteria Girls — Day and Night Wall Washers — Permanent Work — Good Salary.
TWO WEEKS PAID VACATION
Apply 956 E. 58th St. Room 201

WAITRESSES

Attractive Hours
GOOD SALARY
Uniforms Furnished
Steady Positions
Available
NO PREVIOUS EXPERIENCE NECESSARY
APPLY EMPLOYMENT OFFICE

THE FAIR

HIŠE NAPRODAJ

NAPRODAJ IMAM
2-stanovanjsko zidano hiš po 5-6 sob; centralna kurjava, za 2 kare zidan "garage". Nahaja se na 6604 So. Drexel Ave. Cena je \$8,000;
2-stanovanjsko leseno hišo, bejzment, novi furnace; rent donaha na mesec \$88.00. Cena je \$6,600. Treba je le \$1,500 prvega plačila.
Imam tudi več "Bungalows" v Berwynu. Ako želite hišo v Berwynu, pokličite številko telefona "Berwyn 4979-R" — Louis Gradishar.
Nadalje imam tudi več hiš naprodaj v Lawndale okraju in drugod.
Za pojasnila se obrnite na:
ANTON JORDAN,
2552 So. Central Park Ave., Chicago, Ill. Tel. Lawndale 1545. Po 6. uri zvečer je Res. telefon Rockwell 7196.

Vblag spomin

OSME OBLETNICE SMRTI

našega ljubljenega in nepozabljenega sina in brata

LOUIS C. VERBIC

Minulo je že osem let.
odkar Te črna zemlja krije.
V najlepši dobi osemanjst let
si moral zapustiti svet.

V tihem grobu tam počivaš
in večno spanje spiš.
Ne mile prošnje ne solze
Te iz tega sna več ne zbude.

Predragi Lojze, le mirno spi.
v rojstni hladni semljici.
V življenju bil si nam vzet.
po smrti združimo se spet.

Žalujoci ostali:

JOSEPH in APOLONIA VERBIC, starši; brat in sestre.

Joliet, Ill., 16. maja 1944.

ZAKAJ

je telefone
tako težko dobiti

Telefonski obrat je globoko v vojni in gre vedno globlje vanjo.

Koliko dalje prodrejo Ameriške sile, toliko več stikov, električne žice in telefonov o potrebujejo. Ljudje doma jih pa tudi hočejo.

Od začetka programa Narodne Obrambe v 1940 zalagamo armada, mornarico, vojne proizvajalce in največ drugih. V aploinem je po zaslugi Bell Systema že 4 1/2 mili-

jona dodatnih telefonov v rabi.

Opremo, da je bilo mogoče vse to doseči, smo vzeli iz zaloga, ki so sedaj do malega izčrpane. Za civilno uporabo ne moremo ničesar več izdelovati. Zato ne moremo ugoditi naročilom tako hitro, kakor bi radi.

Če ste Vi eden tistih, ki čakajo, vedite, da se bomo zavzeli za Vaše potrebe kar najprej nam bo mogoče.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

"Moja ljuba mala," je mrmral nežno, "zakaj ste me prestrašili? Jutri bom odšel, toda nikar ne pokvarite sreče, ki nama jo je usoda naklonila danes, za nekaj ur..."

Margarita je kajpak stala za njim in napeto vlekla na ušesa gospodove besede. Zal pa ni mogla ničesar slišati, kakor samo izredno nežnost njegovega glasu. Tako ni svojega gospodarja še nikoli poslušala govoriti.

Morda je Moreno mislil, da sliši Orana te nežne besede ljubkovanja, morda so mu pa le nehotne zdrknile z jezika? Margariti je bilo tako vedenje njenega, sicer tako zapetega gospoda zelo povšeči. S solzami v očeh je gledala, kako se Moreno trudi, da bi neznano gospodično obudil v življenje.

Ob dotiku mrzle vode se je Orana zdrnila. Nato so se pričele njene blede ustnice gibati, toda niti glasu ni spravila čez nje. Naposled je odprla oči. Začuden je pogledal okrog sebe. Kje vendar je? In kdo je ta ženska, ki se ji tako prijazno smehlja?

Med omedlevico in med resničnim življenjem preživi človek trenutke, ki bi jih še najlaže primerjali s polsnom. Tudi Orana se ni mogla takoj zavedeti, kje je. Vse se ji je zdelo tako čudovito lepo, da je ni prav nič spominjalo na resničnost. Ubogo dekle se je kar balo zbuditi se, boječ se, da bi te lepe sanje skopnele, in da bi se spet zavedla v kruti resničnosti, med ujetnicami in surovimi milicniki.

Moreno ni hotel z nobeno besedo motiti tišine. Samo oči je ljubeče upiral v to mlado, prestrašeno bitje, ki je zdaj pričelo drhteti po vsem telesu, kakor srna, kadar jo lovec ob blizu zasači v gozdu.

Margarita je stopila bliže in ji ponudila kozarec s krepilnimi kapljicami:

"Kako je, nina (dušica)? Najbrže bolje, kajti zdaj so vaša lička že nekoliko rdeča."

Orana je počasi pilila zdravila. Margarita se je obrnila k Morenu, pomežiknila in strokovnjaško dejala:

"Zelo lepa je, dušica uboga!"

"Si, si (da, da)! je potrdil mladi mož, ves vesel, da se Orani obrača na bolje."

"Mislija sem, da se boste poročili s Karmencito?" je nadaljevala Margarita. "In zdaj ste pripeljali domov čisto drugo."

"Ljubav doma je pri ciganih, sila nobe na je ne zatre!" poje Karmen v Bizetovi operi," se je odrezal mladi mož. In sanjavo je pristavil:

"To dekle je moja poslednja muha... res prav neverjetna muha!"

Ob pogledu na ležečo lepoto s priprtimi očmi je še enkrat v duhu preletel vse dogodke, ki so bili vzrok, da je postala njegova... Hkrati se je spomnil na svoj jutrišnji odhod na Mallorca. Ponovil je tiho:

Margarita je bila vajena gospodarjevih muh in nenavadnih domislekov. Vajena je bila, da se je pozno ponoči vračal domov z ljubzenskih sestankov, ali da se do poznega dopoldneva sploh ni vrnil. Bila je celo zadovoljna, da je bila v tej vojni vihrni na varnem pri tako premožnem gospodu. Samo ene stvari še nikoli ni videla pri mlademu gospodu: da bi tako občudovaje strmel v nekoga, kakor je strmel nocoj v to lepo dekle, bolje v to lepo ženo.

Ni mogla premagati radovednosti, da ne bi vprašala: "Menda ni Španka, kaj ne? Takšna je kakor so Francozinje. Zdaj razumem, zakaj je nisem nikoli prej videla z vami. Spoznali ste jo tam doli, mar ne?"

"Da, tam doli," je odgovoril resno mladi letalec. "Vojna naju je ločila, moja zaročenka je prišla za menoj. Margarita, ljubezen je nepotrpežljiva!"

"Razumem, gospod," je dejala vrla ženska, prepričana, da govori Moreno čisto resnico. "Toda mlada dama se je morala precej prestrašiti naših čudnih razmer..."

Naj se nas Bog usmili! Res ne vemo, kam plovemo..."

In ne da bi bil mogel mladi mož prekiniti veletok njenih besedi, se je obrnila k Orani in nadaljevala:

"Oh, dušica moja, zahvalite se vsem svetnikom, da ste dobili takšnega moža. Junaka, slavnega po vsej Španiji! In še tako dobrega povrhu! Kako velikodušen je! Ne bom rekla, da je velikodušen kakor kakšen princ, teh je že premalo na svetu. Toda ne smete mu stopati na prste. Naš gospod se hitro ujezi. Toda eden tistih je, ki imajo vseeno zlato srce. Pri njem zmerom veš, kaj misli... In tudi to je nekaj vredno, kaj ne?"

Ne da bi bila pustila, da bi ji kdo segel v besedo, je klepetala dalje:

"Toda s takšno golobčico, kakor ste vi, senora, bo naš gospod kakor jagnje. Zdaj, mala moja, zberite vso svojo energijo. Vojakova žena mora biti energična in pogumna!"

"Boljše manj kakor preveč," se je tedaj vendar že oglašil Moreno. "Margarita, vedeti morate, da sem se zaljubil v Orano zaradi njene nežne šibkosti in ne zaradi energičnosti."

"Oh, senor! Pa menda ne boste trdili, da ljubite blede lica in otožne obraze?"

"Tega nisem rekel. Vendar je mnogo odtenkov. Priznam pa, da ljubim ženske, ki znajo biti res ženske. Ne maram 'amaconk'! Rajši vidim svojo Orano ob najinem slovesu s solzami v očeh in žalostno, kakor da bi se prisiljeno smejala in dejala: 'Le pojdi v smrt, dragi, moje misli te bodo spremljale tudi onstran groba!'"

Margarita se je od srca nasmejala, kajti njen gospodar je spremljal svoje predavanja o ženskah s kaj smešnimi in nenavadnimi gibi.

"Vi se znate vselej dobro odrezati, gospod," je vzkliknila s še vlažnimi očmi od smeha. "Mala gospa je pa že čisto dobra. Samo trenutek počakajte! Pripravila vama bom imenitno poročno večerjo! Upam, da je senora vajena španske kuhinje?"

"Kajpak, Margarita, ona ima rada vse, kar imam jaz rad. Zadnjič sva si privoščila špansko zakusko. Oblizovala se je še bolj kakor jaz. Kaj ne, nina mia?"

"Da, da," je zašepetala Orana. Toliko govorjenja jo je nekoliko zmedlo.

"Margarita, prinesite večerjo sem, v najino sobo. Ne želim, da bi naju motili! Samo hitro se zasukaite, kajti lačen sem kakor volk!"

Oranin pogled se je tisti trenutek z grozo ustavil na njegovih očeh. Kako je dejal pravkar njen rešitelj: "Prinesite večerjo v najino sobo... Ne želim, da naju bi motili..."

Mlada žena se je pričela vpraševati, kako se še utegne ta komedija razplesti. Na srečo se je tedaj letalčeva gospodinja že obrnila in odsumela v kuhinjo. Bila bi pač presenečena, če bi prestregla njen pogled, tako malo podoben zaljubljenim pogledom mladih novporočencev.

IX.

Ko je Margarita odšla, je stopil Moreno k enemu izmed dveh oken in ga odprl na stečaj. V sobo je zaplaval mehak večerni zrak, poln opojnih južnih vonjav.

Utegnilo je biti okrog šestih.

"Hm, kaj menite o mojem stanovanju, senora? Ali ni mirno, kakor sem vam pravil? Mislim, da naju bodo zdaj vendar že pustili pri miru..."

"Upajva," je odgovorila raztreseno.

"Uredite si kar najudobneje, draga moja," je dejal Moreno. "Ležite in odpočijte se, dokler ne bo prinesla večerje."

Toda mlada žena je ostala negibna.

Njene velike sinje oči so se prestrašeno upirale v mladega moža. Videl je, da mu kljub vsemu ne zaupajo.

(Dalje prih.)

IZJAVA IN POZIV KATOLIČANOM!

(Nadaljevanje s 1. strani)
vega zborovanja v juliju letos. Obenem pozivljamo vse katoliške organizacije in društva, da se drže proč od SANSovega delovanja. Ako hočejo posamezni katoličani ohraniti svoje stike s SANSom, bodo storili to na lastno odgovornost in bodo prevzeli tudi vse posledice takega početja. Po našem mnenju je dovolj jasno, da za katoličane

v sedanjem SANSu ni mesta. Kdor se z nami ne strinja, naj poskusi drugače in še še bolj opeče kot so se mnogi katoličani opekli še dosedaj. Trdno smo prepričani, da pišemo to izjavo v soglasju z mislenjem vseh slovenskih duhovnikov v Ameriki.

Cleveland, 11. maja 1944.

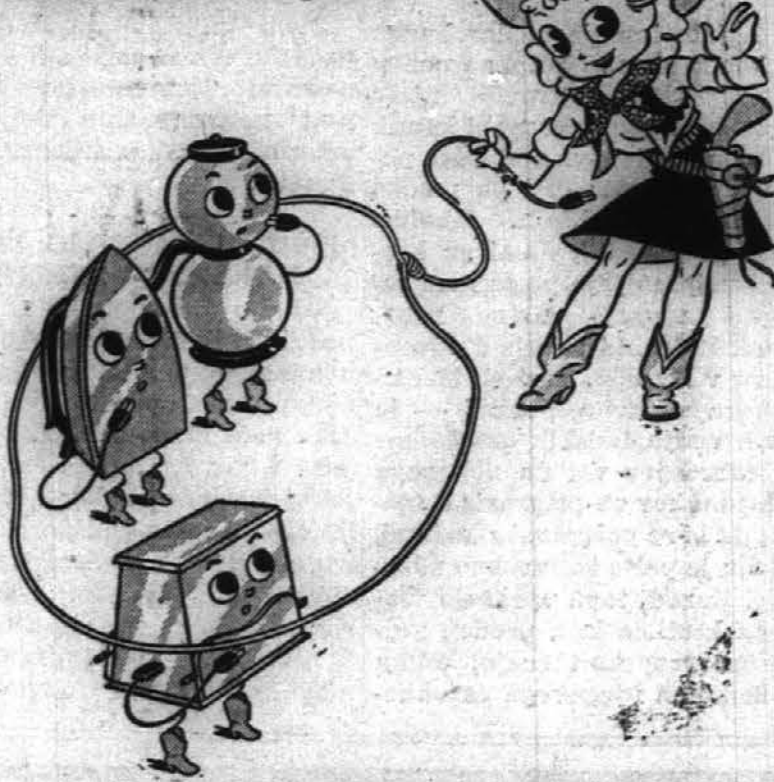
Za Zvezo Slovenskih Župnij:

Rt. Rev. Vitus Hribar,

Rt. Rev. B. J. Ponikvar,

Rt. Rev. J. J. Oman.

OBKROŽITE JIH!

Zamenjajte odložene priprave za Vojne Znamke

Ujemite v zanjko zavrnene in potrite električne priprave v hiši — pa jo uberite proti svojemu elektricarju. On vam bo prav rad DAL V ZAMENO Vojne Znamke.

Kaj če so polomljene? Najbrž jih bo vseeno vzeli dragi sodrug, ker jih navadno lahko popravi.

TAKA ZAMENA s Vašimi zavrnjenimi električnimi pripravami, ki prihranijo čas, prihrani, da ste dober sosed. Na ta način drugi lahko kupijo priprave, ki jih potrebujejo. Pa tudi svojo knjižico s spankami boste prej napolnili.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Opomba: Commonwealth Edison Družba ne kupuje električnih priprav, da bi jih spet prodajala, pač pa rada pomaga čikaškim trgovcem pri tem patriotičnem izmenjalnem načrtu.

POPRAVLJAMO IN OSKRBUJEMO (REFRIGERATION SERVICE)

Mi popravljamo vse vrste električne ledenice

Vam očistimo motor, ga namažemo, nategnemo jermen, uredimo termostati, vse pregledamo in uredimo za samo... \$2.50

KEDZIE REFRIGERATOR SERVICE

2232 So. Kedzie Avenue, Chicago, Illinois
Pokličite telefon: Lawndale 6699 — Ponoči ali po dnevu.

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste dela, gradimo nove stavbe, kakorinekoli koli obsega. Sprejemamo velika dela kot grajenje večjih poslopij, šol, tovarna, ali kakršnekoli. Obenem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravila, nje hiš in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Naravste, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno.

Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za smerno nizko ceno.

Pokličite nas na telefon

Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu
3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

L. N. TOLSTOJ:

ZAKAJ?

IV.

Bolezen starega Jaczewskega se je čimdalje bolj slabšala in l. 1833. se je vsa družina izselila v inozemstvo. Vanda se je v Badnu seznanila z bogatim poljskim emigrantom in se z njim poročila. Stari je še tisto leto umrl v Albininih rokah. Žena mu ves čas ni smela srečati. Po njegovi smrti sta se pani Jaczewska in Vanda vrnili na posestvo v Poljsko. Vse Albinino življenje se je sedaj osredotočilo v Migurskem. V njenih očeh je bil največji junak in mučenik, kateremu je sklenila posvetiti svoje življenje. Še pred odhodom v inozemstvo je bila začela z njim lopisovati, najprej po naročilu svojega očeta, potem pa na svojo roko. Ko se je po očetovi smrti vrnila v Rusijo, je nadaljevala dopisovanje, in ko je lopolnila osemnajst let, je odtrila mačehi svoj sklep, da odstopuje v Uralski in se poroči z Migurskim. Mačeha se je razburila in dejala, da je Migurski malo prida, ker zavaja mladega bogatega dekleta, da bi delila z njim njegov težki položaj in mu ga s svojim denarjem olajšala. To je Albino vrglo in je mačeho ostro zavrnila: Migurski je ne zavaja, marveč nasprotno vsako njeno pomoč najodločneje odlanja. Toda sedaj je nepreklicno odločena, da potuje k njemu in postane njegova žena, če ji bo le voljan nakloniti se srečo. Albina je bila polnoletna, imela je denar — 300.000 goldinarjev, ki jih je podelovala po nekem stricu. Nič je edaj ni moglo zadrževati.

Novembra 1833 se je Albina poslovila od svojih domaćih, ki so pri tem pretakali solze, kakor bi šla v smrt. V spremstvu stare, zveste pestuže Ludovike je sedla na očetov voz in se odpravila na daljni pot.

V.

Migurski ni stanoval v vojašnici, marveč v zasebnem stanovanju. Nikolaj I. je zahteval, da morajo degradirani Poljaki ne le nositi vso težo vojaškega življenja, marveč tudi vsa ponižanja, katerim so bili takrat izpostavljeni navadni vojaki; toda večina priprostitih ljudi, ki je imela nalogo, da izvrši to njegovo odredbo, je umela težki položaj teh degradirancev in njegove volje ni izpolnovala, vsaj ne v celoti, dasi je to za vsakogar pomenilo nevarnost. Tako je imel tudi napol analfabet, ki je izšel iz vojaškega stanu, poveljnik bataljona, v katerega so uvrstili Migurskega, umevanje za položaj nekega bogatega in izobraženega mladega moža, ki je sedaj vse izgubil; obžaloval ga je in spoštoval ter mu naklonil razne olajšave. In Migurski ni mogel drugače nego da je dobrodušnost sivolasega podpolkovnika cenil; oddolžil se mu je na ta način, da je dva njegova sinova, ki sta se pripravljala za kadetni zbor, počeval v francoščini in matematiki.

Življenje Migurskega v Uralsku, ki je trajalo sedaj že sedem mesecev, ni bilo samo enolično, neveselo in dolgočasno, marveč tudi težko. Znanec razen svojega bataljonskega poveljnika, s katerim pa je skušal priti čim manj v dotiko, in nekega pregnanega Poljaka, malo izobraženega, neprijetnega človeka, ki se je pečal tu z ribjo kupčijo, ni imel. Najtežje pa je bilo za Migurskega, da se ni mogel navaditi na revščino. Odkar so mu bili zaplenili premoženje, je bil

brez vseh sredstev in se je preživljal le s prodajo dragocenosti, ki so mu bile še ostale.

Edino veselje njegovega življenja, potem ko so ga izgnali, je bilo izmenjavanje pisem z Albino, ki mu je ostala od tlej, ko je napravil obisk v Ročanki, v nekem poetično ljubem spominu. Ta spomin je postal sedaj v pregnanstvu čedalje lepši in mikavnejši. V enem svojih pisem ga je Albina vprašala, kako naj si tolmači njegove besede: "o čemer sem vedno sanjal in česar sem si vedno želel." Odgovoril ji je, da ji sedaj lahko prizna, da je sanjal o tem, da bi jo nekdo mogel imenovati svojo ženo. Nato mu je ona odgovorila, da ga ljubi. Odpisal ji je, da bi tega sedaj ne bila smela zapisati, ker mu je strašna misel na to, da je bilo to nekdaj mogoče, sedaj pa je za vselej nemogoče. Odgovorila mu je, da to ni le mogoče, nego da se nujno mora izpolniti. Kmalu nato je dobil pismo z nakaznico, glasečo se na dvatisoč goldinarjev. Po pečatu na kuverti in po pisavi je spoznal, da je pismo od Albine. Tedaj se je spomnil, da ji je spočetka pisal v šali, kako ga veseli, da more sedaj zaslužiti s poučevanjem toliko, da si kupi vse, kar rabi: čaj, tobak in celo knjige. Dejal je denar v kuverti in ga odposlal nazaj. V priloženem pismu jo je prosil, naj njunih svetih odnosov ne nikakor ne razdere z denarjem. Saj ima vsega dovolj in je zelo srečen, da ima takšno prijateljico kot je ona.

V mesecu novembru je sedel Migurski pri podpolkovniku in poučeval otroke. Tedaj so se naenkrat pripeljale pošne sanke. Otroka sta skočila pogledat, kaj je novega. Migurski je ostal v sobi. Nato je prišla k njemu polkovnica.

"Pan, dve dami sta došli in vprašujeta po vas. Gotovo sta vaši rojakinji iz Poljske."

(Dalje prih.)

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let iskustva
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK
in
KIRURG
Urad:
1901 West Cermak Road
CHICAGO
Telefon Canal 4918
Residenčni tel.: La Grange 3966
1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

Michael Trinko
in Sinovi
PLASTERING and PATCHING
CONTRACTORS
Pleskarji in popravilni ometa in sten.
2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1090
Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovence priložnost in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

SIRITE "AM. SLOVENEK"!